

2025. október

Csúcsra törve

Reform- és beruházási
javaslatok a szociális
klímatervekhez

Kivonat

A tagállamok jelenleg véglegesítik nemzeti szociális klímaterveiket (a továbbiakban: „SCP-k” vagy „tervek”), amelyek végleges változatát 2026. január 1-jéig kell jóváhagyni és életbe léptetni. Európa éves szinten több mint 400 milliárd euró forráshiánnyal küzd¹, miközben a megélhetési költségek növekedése egyre szélesebb körű társadalmi elégedetlenséget szít. A korlátozott fiskális mozgástér és a geopolitikai feszültségek közepette az EU-országok nem engedhetik meg maguknak, hogy kihagyják a Szociális Klímaalap (SCF) nyújtotta, 86,7 milliárd eurós lehetőséget. Az alap döntő fontosságú lesz a legkiszolgáltatottabb társadalmi csoportok védelme szempontjából, mielőtt 2027-ben hatályba lép a közlekedési és fűtési ágazatra kiterjedő, új kibocsátáskereskedelmi rendszer (ETS2).

Ez a tájékoztató a szociális klímatervekbe beépítendő reformokra és beruházásokra vonatkozó javaslatokat ad a tagállamok számára. Összefoglalja a különböző tagállamok által eddig tervezetükben javasolt reformokat és beruházásokat, amelyek a [Szociális Klímaalap Nyomkövetőben](#) szerepelnek (a nyilvánosan elérhető szociális klímaterv tervezetek linkjei az alábbi „[Hasznos források](#)” részben találhatóak). Emellett kiemeli az érdekelt felek bevonásának legjobb és legrosszabb gyakorlatait, azzal a céllal, hogy ösztönözze a társadalmi partnerségen alapuló tervezést.²

A tájékoztató közlekedésilámpa-értékeléssel veti össze az egyes tagállamok tervezett intézkedéseit, azzal a céllal, hogy a tagállamokat „csúcsra törő” versenyre ösztönözze. Az értékelés a szociális klímatervek kidolgozásáról szóló, 2024 szeptemberében közzétett és több mint 37 civil társadalmi szervezet által támogatott közös tájékoztatóban³ szereplő **négy alapelvre** épül. Ez a négy alapelv képezi a Szociális Klímaalap Nyomkövető (Social Climate Fund Tracker) elemzési alapját is, amely 21 kritériumból áll⁴ és amelyre végső soron a jelen értékelésünk is támaszkodik.

- [Felhatalmazó⁵ és strukturális reformok és beruházások](#)
- [Inkluzív és érdemi társadalmi részvétel](#)
- [A végső kedvezményezettek hatékony megcélzása](#)
- [Szakpolitikai összhang és szélesebb körű finanszírozás mobilizálása](#)

A kézirat lezárásakor csak Lettország és Svédország szociális klímaterveit nyújtották be hivatalosan az Európai Bizottsághoz. Elemzésünk nyilvánosan elérhető dokumentumokon alapul – az SCP-tervezetek, az illetékes (kormányzati) tisztségviselők nyilvános előadásai és a technikai támogatási eszköz tanulmányai⁶, amelyek a következő országokat fedik le: Belgium, Bulgária, Csehország, Dánia, Észtország, Franciaország, Németország, Görögország, Magyarország, Írország, Olaszország, Lettország, Lengyelország, Portugália, Románia, Szlovákia, Szlovénia, Spanyolország és Svédország.

¹ I4CE, [European Climate Investment Deficit report An investment pathway for Europe's future](#), I4CE, 2024. február

² A magyar nyelvű kivonat – a magyar példát is ismertető, részvételi folyamatokat tárgyaló fejezet kivételével – csak az inspiráló, jó gyakorlatokat tartalmazza, a teljes tanulmány angol nyelven [itt](#) érhető el.

³ REScoop.eu, [Green Solidarity: Guiding principles for a truly just Social Climate Fund](#), REScoop.eu, 2024. szeptember 25.

⁴ REScoop.eu, [Social Climate Fund Tracker](#), REScoop.eu, 2025.

⁵ “Empowering, empowerment”: l. <https://en.wikipedia.org/wiki/Empowerment>

⁶ Európai Bizottság, [Support to the Social Climate Fund and the revised EU Emissions Trading System](#), Európai Bizottság, 2024.

FŐBB AJÁNLÁSOK

1. Felhatalmazó és strukturális reformok és beruházások

- A legrosszabb teljesítményű épületeket részesítsék előnyben, teljes előfinanszírozással a kiszolgáltatott háztartások számára.
- Élvezzen előnyt a fosszilis üzemanyagoktól mentes, aktív és közösségi közlekedés.
- Ösztönözzék az állampolgárok részvételén alapuló, felhatalmazó megoldásokat, úgymint az energiaközösségeket.

2. Inkluzív és érdemi társadalmi részvétel

- Biztosítsák a nyitott és széles körű társadalmi részvételt.
- Hozzanak létre koordinációs és monitoring bizottságot a terv végrehajtásának felügyeletére, a különböző érdekelt felek részvételével.

3. A végső kedvezményezettek hatékony megcélzása

- Használjanak a jövedelmen túlmutató mutatókat, ahogyan az más nemzeti stratégiákban is megjelenik (pl. épületfelújítások és energiaszegénység).
- Működjenek együtt a civil társadalommal, az energiaközösségekkel és más közvetítő szervezetekkel, hogy elérjék azokat az érintett csoportokat, akik általában kimaradnak a programokból.

4. Szakpolitikai összhang és szélesebb körű finanszírozás mobilizálása

- Gondoskodjanak arról, hogy a szociális klímaterv a meglévő stratégiákra és beruházásokra épüljön, hogy végrehajtása sikeres legyen.
- Mozgósítsanak további forrásokat (pl. ETS1, szélesebb körű ETS2 bevételek, Modernizációs Alap) a tervben szereplő intézkedések kiegészítésére.

Az értékelések összefoglalása

	Éllovasok	Középmezőny - továbbfejlesztendő tervek	Lemaradók
Felhatalmazó és strukturális reformok és beruházások	Lengyelország, Lettország	Románia, Portugália, Belgium	Németország, Görögország, Svédország
Inkluzív és érdemi társadalmi részvétel	Lengyelország	Észtország, Svédország, Spanyolország, Szlovénia, Szlovákia, Portugália, Olaszország, Lettország, Belgium	Dánia, Franciaország, Németország, Magyarország, Írország
A végső kedvezményezettek hatékony megcélzása	Lengyelország, Görögország, Lettország	Szlovákia, Olaszország, Csehország, Bulgária, Portugália, Románia, Belgium	Svédország
Szakpolitikai összhang és szélesebb körű finanszírozás mobilizálása	Lengyelország, Észtország	Lettország, Szlovákia, Románia, Spanyolország	Csehország, Németország, Portugália, Belgium

1) Felhatalmazó és strukturális reformok és beruházások

Éllovasok

Lettországban két tervezett beruházás emelkedik ki. Először is, az országos „igényvezérelt közlekedés” szolgáltatások, amelyek a közösségi közlekedéshez való hozzáférés szempontjából a közlekedési szegénységgel leginkább sújtott vidéki területeket fedik le. Ez az intézkedés, ha jól megtervezik, valószínűleg hatékonyan fogja csökkenteni a magánjárművektől való függőséget, és javítani fogja a vidéki lakosság megélhetését. Egy másik intézkedés az épületek energiahatékonyságának javítására vonatkozik, amely 100%-os pénzügyi támogatást kínál a rászoruló háztartásoknak. Egyéb pozitív tervezett beruházások: elektromos autók szociális alapú bérbeadása rászoruló háztartások számára, a vasútállomások akadálymentesítésének javítása, a kerékpáros infrastruktúra fejlesztése, valamint mikromobilitási eszközök bérbeadása vagy vásárlása.

Lengyelországban a tervezett beruházások az épületek energiahatékonyságának javítására, a szénfűtés hőszivattyúkkal való kiváltására, a meglévő programok kiegészítésére (Tiszta Levegő Program) és az energiaszegénység leküzdését szolgáló innovatív megoldások bevezetésére összpontosítanak, például az energiaközösségek támogatására kísérleti fejlesztési projektek révén. A terv új minőséget hoz a szakpolitika alakításába és a programok finanszírozásába azáltal, hogy szakértőket és civil társadalmi szervezeteket von be a dokumentum kidolgozásába, és ajánlásait és javaslatait ténylegesen beépítik. A tervből azonban hiányoznak a reformok, amelyek erősíthetnék a beruházások pozitív hatását. További megfontolásra szorul a közlekedési komponens, amely a tömegközlekedésre összpontosít, de nem elegendő az üzemanyag-szegénység enyhítéséhez. Ez azonban nem változtat azon a tényen, hogy ez a lengyel kormány által eddig kidolgozott legjobb klímapolitikai tervdokumentum.

(...)

2) Inkluzív és érdemi társadalmi részvétel

Éllovasok

Lengyelországban 2024. óta működik egy munkacsoport. A tervezetet 2025 júniusában tették közzé és vitatták meg, és a társadalmi egyeztetési folyamat során több civil szervezeti ajánlást is beépítettek:

- A lengyel Fejlesztési Alapok és Regionális Politika Minisztériuma nyilvános konzultációkat folytatott a szociális klímatervről, lehetővé téve a polgárok, köztük a civil társadalmi csoportok, például a Lengyel Zöld Hálózat aktív részvételét és a terv tartalmának befolyásolását. Történelmileg Lengyelország energiapolitikai döntései centralizáltak voltak, igen korlátozott alulról felfelé irányuló részvételi lehetőséggel; ez jelentős kulturális és eljárási változtatásokat igényel a részvételi gyakorlatok hatékony beépítése érdekében. A konzultációs folyamat bebizonyította, hogy egyes energiapolitikai folyamatok jó irányba haladnak, mivel a tervezetben szerepel, hogy létrehoznak egy monitoring és végrehajtási csoportot a szociális klímatervre.

- A valóban inkluzív részvételi megközelítéshez azonban a helyi energiaközösségek és a marginalizált csoportok szélesebb körű, szisztematikusabb bevonása szükséges a tervezési és döntéshozatali folyamatokba. Emellett az érdemi részvétel növelése érdekében ajánlatos a helyi szintű oktatási és tanácsadási szolgáltatásokat erősíteni, központi szakértői iránymutatásokkal támogatva.
- A szociális ügyekkel foglalkozó civil szervezetek két éven át tartó mozgósításban vettek részt a Habitat for Humanity Poland vezetésével. Együttműködtek a Hajléktalanság Problémájának Megoldásáért Nemzeti Szövetséggel, a Szociális Szervezetek Egyesületeinek Munkaközösségével (WRZOS), a Szociális Szövetkezetek Nemzeti Ellenőrző Szövetségével és az Európai Szegénységellenes Hálózat (EAPN) lengyel tagszervezetével. Sikerült bevezetniük az SCP-be egy kísérleti programot, amelynek célja a támogatott és átmeneti lakhatás fejlesztése. Emellett egy speciális képzési programot is javasoltak a szociális ellátásban dolgozók számára, hogy javítsák képességeiket az energiaszegénységben élők támogatásában.

(...)

Lemaradók

Dánia még nem tette közzé a szociális éghajlatvédelmi terv tervezetét. Egyetlen online találkozóra került sor, és a minisztérium jelezte, hogy hajlandó fogadni az észrevételeket. Ugyanakkor közzétették, hogy a terv tartalmáról a kormány dönt, és hogy a meghallgatások csak ezután kerülnek megrendezésre. A minisztérium levelet küldött az EU-nak, amelyben kifejtette, hogy Dánia részben a szociálpolitika és az éghajlatpolitika szétválasztásának dán hagyománya miatt késik⁷. Néhány héttel később a dán kormány közzétett egy politikai megállapodást, amely szerint szociális okokból ideiglenesen csökkentik az áram adóját.⁸ Ezek a vegyes jelzések és a zárt folyamat nagyon messze állnak az EU által kitűzött céloktól. Összességében a részvételi folyamat egyértelműen a látszatcselekvés kategóriájába sorolható.

Franciaország eddig sem konzultációkat nem tartott, sem nem kommunikált nyilvánosan a szociális klímatervről. 2025 elején minisztériumközi találkozót szerveztek a tervbe felvehető intézkedések kidolgozására, de a folyamat jelenleg szünetel, főként az ország politikai instabilitása miatt. A szociális klímaterv közzététele bizonytalan.

Németország eddig nem tartott hivatalos nyilvános konzultációkat, kivéve két zárt ajtók mögötti találkozót néhány civil társadalmi képviselővel. A tervről sem történt nyilvános kommunikáció. Az egyetlen alkalom, amikor a Szövetségi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Nukleáris Biztonsági Minisztérium említette a tervet, a benyújtás napján volt, amikor elmagyarázta, hogy a késedelmes benyújtás nem befolyásolja a Szociális Klímaalapból származó pénzügyi források rendelkezésre állását. Ez azt a benyomást kelti, hogy a folyamatot eljelenítették és homályba borítják. 2024 végén és 2025 elején minisztériumközi találkozókra került sor, hogy megvitassák a tervbe felvehető lehetséges intézkedéseket. A folyamat

⁷ Dán Klíma-, Energia- és Közüzemi Minisztérium, [Notification from Denmark to the Commission on the delay of the Danish Social Climate Plan](#), Danish Ministry of Climate, Energy and Utilities, 2025. június 27.

⁸ Dán Adóügyi Minisztérium, [L 24 Proposal for an Act amending the Electricity Tax Act and the Tax Assessment Act. \(Reduction of the general electricity tax in 2026 and 2027, etc.\)](#), Danish Ministry of Taxation, 2025. október 8.

azonban a parlamenti választások miatt több hónapra felfüggesztésre került. Azóta nem történt további kommunikáció a szociális klímaterv állapotáról, és továbbra sem világos, hogy mikor kerül benyújtásra.

Magyarország szociális klímatervének tervezetét még nem tették közzé. Bár a kormány elismeri, hogy a Szociális Klímaalap és az ETS2 elválaszthatatlanul összekapcsolódnak, óvatos megközelítést választott. 2025. május végén egy rendezvényen az Energiaügyi Minisztérium képviselője említette, hogy a kormányzat jelenleg nem szándékozik az ETS2-t a nemzeti jogszabályokba átültetni. 2024-ben zöld és szociális ügyekkel foglalkozó civil szervezetek kezdeményeztek egy velük egyeztető konzultációs folyamatot (civil részről a Magyar Természetvédők Szövetsége és a Habitat for Humanity Magyarország koordinálásával). Azóta egy egyeztető találkozóra került sor az Energiaügyi Minisztériummal (EM) 2024-ben, továbbá több, civilek által szervezett (meghívásos) műhely és találkozó volt, ahol a minisztérium tisztviselői bemutatták a terv kezdeti koncepcióját és tervezett elemeit, valamint a résztvevők megvitatták a civil szervezetek anyagait és ajánlásait. A tervezetet 2025 nyarán ígérték konzultációra. 2025 október közepéig azonban sem a tervezet, sem bármilyen kapcsolódó hír nem került nyilvánosságra. Úgy tűnik, hogy a tervezési folyamat megakadhatott. Az Építésügyi és Közlekedési Minisztérium (ÉKM) keveset tett a tervezés átláthatóságának biztosítása érdekében. A közlekedéspolitikával és a közlekedési szegénységgel foglalkozó civil szervezetek szerint az ÉKM eddig nem kezdeményezett konzultációt, és nem nyújtott információt a terv közlekedési komponenséről.

Írország szociális klímatervének tervezetét még nem tették közzé. A szociális klímatervvvel kapcsolatos egyeztetési folyamat – amelyet 2025 októberének elején tartottak – nem felelt meg a Szociális Klímaalapról szóló rendeletben és az Európai Bizottság iránymutatásában előírt inkluzív és iteratív részvételi modellnek. A kormány hathetes online konzultációs felmérést tartott, és egyetlen nyilvános rendezvényt tervezett, de a hathetes konzultációs folyamat során nem állt rendelkezésre a terv teljes tervezete, így az érdekelt felek nem tudták érdemben értékelni a legfontosabb elemeket, mint például a kiszolgáltatottság fogalmát, a célzási módszereket, a finanszírozási struktúrákat vagy a monitoring intézkedéseket. A bevált gyakorlatokhoz való igazodás jegyében Írországnak biztosítania kellett volna, hogy a tervezet teljes szövegét közzétegyék és véleményezésre bocsássák, valamint, hogy a tervezett nyilvános rendezvény egy részvételi folyamat része legyen, ne pedig egyszeri esemény. A civil szervezetek találkozókat kezdeményeztek az Éghajlat- és Energiaügyi és Környezetvédelmi Minisztériummal a szociális klímaterv megvitatása céljából, de ezeket a kérelmeket nem teljesítették.

3) A végső kedvezményezettek hatékony megcélzása

Éllovasok

Lengyelországban a szociális klímaterv két intézkedése kiemelkedően hatékonyan célozza meg a legkiszolgáltatottabb háztartásokat. Az egyik a támogatott lakhatási és képzési program, amely magában foglalja a meglévő lakóépületek felújítását és átépítését, hogy legalább 1000 új támogatott lakást és lakásotthont hozzanak létre a hajléktalanok számára. A másik intézkedés a szociális jóléti intézmények alkalmazottainak képzése az energiaszegénységben élőknek nyújtandó szolgáltatások területén. Az intézkedés alapos képzést biztosít a szociális munkásoknak az energetikai felújítások és a meglévő támogatási programok terén, hogy azok hozzáférhetővé váljanak a kiszolgáltatott háztartások számára. A lengyel terv tartalmaz egy szociális és önkormányzati lakásprogramot is. Azonban a jogosult háztartások

jövedelmi sávja magában foglalja az alacsony-közepes jövedelmű háztartásokat és munkavállalókat is, ami növeli a helyi gazdaság versenyképességét, ami nem a Szociális Klímaalap célja. Ezzel a programmal a korlátozott foglalkoztatási lehetőségekkel rendelkező legalacsonyabb jövedelmű csoportokat kell megcélózni. A célcsoportok definíciója és a kedvezményezettek azonosítása azonban finomításra szorul, hogy jobban megfeleljen a lengyel társadalmi-gazdasági valóságnak, és biztosítsa, hogy a támogatás hatékonyan elérje az összes rászoruló csoportot (pl. a kedvezményezettek azonosítását a nyilvánvaló csoportokon túl kiterjesztve az energetikai átállás költségei által érintett szélesebb rétegekre). Továbbra is kihívást jelent az energiaszegénység és a közlekedési kirekesztettség által érintett valamennyi csoport teljeskörű beazonosítása, ami az Alap forrásai elégtelen vagy egyenetlen elosztásának kockázatát hordozza. A közlekedési ágazatban az üzemanyag-szegénységet nem diagnosztizálták kellőképpen, ezért a terv nem tartalmaz elegendő intézkedést ez ellen, míg az ETS2 az üzemanyagárak révén közvetlenül sok polgárt érint.

Görögországban a szociális klímaterv (K4.1 és K4.2 intézkedések) egyablakos ügyintézési pontok létrehozását irányozza elő, amelyek a meglévő kereskedelmi kamarákat és helyi közösségi központokat használják fel, és amelyek segíthetnek a mikrovállalkozásoknak és a kiszolgáltatott háztartásoknak a releváns információkhoz való hozzáférésben. Támogatást nyújtanak a tiszta fűtési és hűtési technológiákra és a tiszta/környezetbarát közlekedésre való átálláshoz, az épületek felújításához és végső soron a pályázat benyújtásának folyamatában.

Lettországban a tervezett intézkedések valószínűleg eljutnak azokhoz, akik energia- és közlekedési szegénységben élnek. A támogatás nemcsak azokat célozza meg, akiket az ETS2 leginkább érint. Ezzel indokolt és hatékony módon használják a Szociális Klímaalapot, mivel a távfűtés jelentős szerepet játszik az ország energiarendszerében, és sokan erdei faanyagot használnak fűtési rendszereikben. Az épületek energiahatékonyságának javítására és a tüzelőanyagok kiváltására irányuló intézkedések a legrosszabb teljesítményű épületeket és az alacsonyabb jövedelmű csoportokba tartozó polgárokat célozzák meg. Többlakásos épületek esetében a támogatást más jövedelmi csoportokba tartozó háztartások is megkapják, mivel ezeknek az épületeknek a lakói sokfélék lehetnek; a pénzügyi támogatás mértéke a jövedelmi csoporttól függően eltérő lesz a különböző lakástulajdonosok esetében. Egyes közlekedési beruházások kifejezetten csak bizonyos közlekedési szegénységi kritériumoknak megfelelő, kiszolgáltatott háztartásokra irányulnak. Más infrastrukturális beruházások, például az igény szerinti közlekedés, a kerékpáros infrastruktúra és az akkumulátoros villanyvonatok minden polgár számára előnyöket nyújtanak. A terv jelenlegi változata azonban úgy utal a „kiszolgáltatott” háztartásokra, hogy nem mindig ad egyértelmű képet arról, hogy hogyan fogják kiválasztani a konkrét célcsoportot. A végső kedvezményezettek körét tovább kell pontosítani. A kiszolgáltatott bérlők számára a jelenlegi tervezet nem kínál megoldásokat.

(...)

4) Szakpolitikai összhang és szélesebb körű finanszírozás mobilizálása

Éllovasok

Lengyelországban a tervet úgy alakították ki, hogy összhangban legyen más fontos stratégiai dokumentumokkal, mint például a nemzeti energia- és klímatervvvel és a nemzeti helyreállítási tervvel,

lehetővé téve a források és a szakpolitikák közötti szinergiát. Folyamatban van a szociális klímaterv intézkedéseinek és az olyan szélesebb körű uniós kezdeményezéseknek, mint a REPowerEU és a Modernizációs Alap, az összehangolása. A pénzügyi források jobb mobilizálása érdekében nagyobb teret kell adni a kísérleti projekteknek és a társfinanszírozási modelleknek. Ezenkívül a lengyel terv folytatja a Tiszta Levegő Programot, amely a fűtési rendszer cseréjét összeköti az épületenergetikai felújítással és az épület energiahatékonyságának előzetes felmérésével. A folyamat során operatív támogatást nyújt, különösen azoknak a háztartásoknak, amelyek a legmagasabb összegű finanszírozásban és előlegekben részesülnek. Ugyanakkor továbbra sem világos, hogy a finanszírozás hogyan és egyáltalán alkalmazkodik-e a legalacsonyabb jövedelmi decilisbe tartozó háztartások igényeihez, amelyek nem részesülnek adókedvezményekben és nem képesek előre kifizetni a költségeket. Ezenkívül a lengyel kormány nem magyarázta el, hogyan tervezi felhasználni a fennmaradó ETS2-bevételeket (a tervhez nem hozzájáruló 75%-ot), ami kritikus hiányosság, mivel Lengyelország az ETS1-bevételeknek is csak kis hányadát fordítja ténylegesen energiaátmenetet szolgáló beruházásokra.

További kockázatot jelent a nemzeti szakpolitikák széttagoltsága és következetlensége, valamint a megfelelő és fenntartható finanszírozás mobilizálására vonatkozó hosszú távú, koherens elképzelés hiánya az energiaügyi és társadalmi kihívások kezelését illetően. Ráadásul a nyilvános kommunikációban – ha egyáltalán történik ilyen – a nemzeti hatóságok gyakran az energia- és közlekedési szegénységre adott átfogó válaszként mutatják be a Szociális Klímaalapot, anélkül, hogy közvetlenül összekapcsolnák azt a szén-dioxid kvóta árával vagy az ETS2-vel, hogy így befolyásolják a közvéleményt. A lengyel kormány valójában határozottan ellenzi az ETS2-t, és az EU szintjén lobbizik annak bevezetése elhalasztásáért.

Észtországban a kohéziós alapok monitoring bizottságát már korai szakaszban mozgósították, hogy információkat gyűjtsenek a terv kidolgozásához és biztosítsák annak összehangolását más kohéziós alapokból finanszírozott programokkal, jelezve ezzel, hogy a bizottságtól az uniós finanszírozás holisztikus felügyeletét várják el, és van szándék a szakpolitikai eszközök közötti koherencia biztosítása. A lakhatással kapcsolatos intézkedéseket az Észt Üzleti és Innovációs Ügynökséggel (EIS), a nemzeti építésügyi végrehajtó szervezettel közösen dolgozták ki, biztosítva az összhangot a meglévő beruházási prioritásokkal és gyakorlati tapasztalatokkal.

(...)

Záró megjegyzések

Az ambiciózus szociális klímatervek mindenki számára előnyösek. Az épületek dekarbonizációjába, a tiszta és inkluzív mobilitásba és az állampolgári kezdeményezésekbe – úgymint energiaközösségek – történő nagyszabású beruházások csökkenthetik az energiaárakat, megoldhatják az energia- és közlekedési szegénység problémáját, és növelhetik az energiaellátás biztonságát. A mélyreható és strukturális energiamegtakarítás érdekében „elegendősségi intézkedéseket”⁹ is ajánlott számba venni. Ez nemcsak az energetikai átállás széles körű társadalmi elfogadását biztosítja, hanem a gazdaság versenyképességét és ellenálló képességét is növeli.

⁹ Ez magában foglalhatja a lakóhelyek egy főre jutó alapterületének és az egy főre jutó éves megtett kilométerek számának szabályozását. HutorCool, [A Climate for Sufficiency: 1.5-Degree Lifestyles Report](#), HutorCool, 2025. október 6.

Bár a nemzeti szociális klímatervek gondos kidolgozása fontos első lépés, a sikeres végrehajtáshoz folyamatos felügyeletre és visszajelzésekre van szükség. **Javasoljuk, hogy minden tagállam hozzon létre monitoring bizottságot a tervek felügyeletére.** Nem kell feltalálni a spanyolviaszt: sok tagállamban már vannak jól működő, számos érdekelt felet tömörítő bizottságok, amelyeket lehetne erre a célra használni (pl. a technikai segítségnyújtási eszköz keretében létrehozott szakértői csoportok, a nemzeti energia- és klímatervek keretében létrehozott többszintű egyeztető testületek és/vagy a kohéziós alapok monitoring bizottságai). Ez különösen fontos, tekintettel arra, hogy – amint azt fentebb kiemeltük – sok országban még bőven van mit fejleszteni a társadalmi részvétel gyakorlatán.

Ezeknek a bizottságoknak sokféle érdekelt felet kell magukban foglalniuk, beleértve a szakszervezeteket, a szegénység elleni hálózatokat, a helyi hatóságokat, az alulreprezentált kisebbségeket és a civil szervezeteket. Ezt hangsúlyozta a Bizottságnak a szociális klímatervek végrehajtásáról szóló legutóbbi iránymutatása is.¹⁰

Végül, tekintettel a fűtés és hűtés, a lakhatás és a közlekedési ágazat dekarbonizációjának rendkívül ambiciózus feladatára, felszólítjuk a tagállamokat, hogy terveikben kifejezetten vállaljanak kötelezettséget további források mozgósítására. Ez magában foglalhatja többek között az ETS1 és az ETS2 szélesebb körű bevételeit, a Modernizációs Alapot, az Igazságos Átmenet Alapot, az Európai Regionális Fejlesztési Alapot és az Európai Szociális Alapot+.

Hasznos források

Csehország

[A javasolt intézkedések és beruházások bemutatása, valamint az egyeztetésbe bevont szervezetek listája](#)

Görögország

[Görögország \(tervezett\) szociális klímaterve](#)

Svédország

[Svédország \(tervezett\) szociális klímaterve](#)

Lengyelország

[Lengyelország \(tervezett\) szociális klímaterve](#)

[A nyilvános konzultációk során elhangzott észrevételek összefoglalása és a végrehajtás állapota indoklással \(táblázatos formában\)](#)

[Általános jelentés a társadalmi egyeztetési folyamatról](#)

Portugália

[Portugália \(tervezett\) szociális klímaterve](#)

Spanyolország

Spanyolország (tervezett) szociális klímaterve (kezdeti folyamat):

¹⁰ Európai Bizottság, [Guidance on the implementation of the Social Climate Fund](#), European Commission, 2025. október 9.

[Kezdeti konzultáció \(2025. február\) a szociális klímatervre vonatkozó javaslatok összegyűjtése céljából](#)
[A tervezett részvételi folyamat összefoglalása, a tervezet kidolgozásának, jóváhagyásának és javasolt végrehajtásának ütemterve](#)

Konzultációs válaszok hasznos javaslatokkal civil szervezetektől, kutatóintézetektől stb., beleértve különböző szövetségeket és a CAN Europe tagjait (nem SEO/BirdLife):

- <https://ecodes.org/hacemos/energia-y-personas/rehabilitacion-energetica-de-viviendas/alianza-por-la-rehabilitacion-de-viviendas-sin-deja-a-nadie-atras/consulta-publica-plan-social-para-el-clima>
- [https://fundacionrenovables.org/wp-content/uploads/2025/06/Alegaciones-fondo-social-por-el-clima FR.pdf](https://fundacionrenovables.org/wp-content/uploads/2025/06/Alegaciones-fondo-social-por-el-clima_FR.pdf)
- <https://www.revoproprosper.org/2025/06/03/documento-de-politica-publica-transicion-justa-con-el-plan-social-para-el-clima/>

Olaszország

[Olaszország \(tervezett\) intézkedési listája](#)

Lettország

[Lettország szociális klímatervének tervezete](#)

Kezdeményezők

RESCOOP.EU

CEE Bankwatch Network

ELECTRA ENERGY.coop

RESCOOP
VLAANDEREN

Green Liberty

CENSE

BBEn
Bündnis Bürgerenergie e.V.

Bankwatch
FOR PEOPLE AND ENVIRONMENT

Polish Green Network

eco-union

Cooperativa de Énergie

Gaia VL equation
Well-being for all

THERMONET EUROPE
PART OF THERMONET DANMARK

AMO.CZ

CLIMATE ALLIANCE

MI*
FACCIAMO LUCE SUI
FONDI PUBBLICI
PER RENDERLI PIÙ GIUSTI

réseau
Cler
PORTER L'ÉNERGIE
DE LA TRANSITION

δέσμη
ενεργειακών κοινοτήτων

KOINERGIA
Ενεργειακή Κοινότητα Ημερησίων

FEANTSA

fo
cus

Za Zemiata
Friends of the Earth Bulgaria

Magyar Természetvédők Szövetsége
Föld Barátai Magyarország

ecodes
tiempo de actuar

CARBON MARKET WATCH

ènostra
L'ENERGIA BUONA

INSTYTUT
NA RZECZ
EKORÓZWOJU

CAN
CLIMATE ACTION NETWORK
Europe

Plan4Climate

SOCIALNRG

FEDARENE

Eesti Roheline Liikumine
Estonian Green Movement-FoE

Támogató szervezetek

Hyperion Energy Community

COOPERATIVA DE ENERGIE DOBROGEA

IEECP

Brasov Agency for Sustainable Development

FEBEA - European Federation of Ethical and Alternative Banks and Financiers

Community of Renewable energy Metropolis of Demetrias Greece

AWO Bundesverband e.V,

Energía Bonita

GEOTA - Grupo de Estudos de Ordenamento do Território e Ambiente

POLIS

Reset.Vlaanderen

Reform Institute

Renov Eco

Environmental Justice Network Ireland

Az Európai Unió társfinanszírozásával. A kifejtett nézetek és vélemények azonban csak a szerző(k)éi, és nem feltétlenül tükrözik az Európai Unió vagy a CINEA véleményét. Ezekért sem az Európai Unió, sem a támogatást nyújtó hatóság nem tehető felelőssé.

Supported by:

Federal Ministry
for the Environment, Climate Action,
Nature Conservation and Nuclear Safety

European
Climate Initiative
EUKI

on the basis of a decision
by the German Bundestag

Ez a projekt a Német Szövetségi Környezetvédelmi, Klímavédelmi, Természetvédelmi és Nukleáris Biztonsági Minisztérium (BMUKN) [Európai Klímakezdeményezése \(EUKI\)](#) része. A kiadványban foglalt nézetekért kizárólag a szerző(k) felelős(ek), azok nem feltétlenül tükrözik a Német Szövetségi Környezetvédelmi, Klímavédelmi, Természetvédelmi és Nukleáris Biztonsági Minisztérium (BMUKN) nézeteit.